

ТРИДЕСЕТ И ОСМО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по труда и социалната политика

8.40

СТ А Н О В И Щ Е

ОТНОСНО: Конституционно дело N 24/ 98 г., образувано по искане на Главния прокурор на Република България , за установяване на противоконституционност на чл.50, т.2 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите (обн., ДВ, бр.112 от 1995г., изм.и доп. бр. 110 от 1996г. и бр. 123 от 1997 г.),

Главният прокурор в искането си до Конституционния съд да установи противоконституционността на разпоредбите на чл.50, т.2 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите (обн., ДВ, бр.112 от 1995г., изм.и доп. бр. 110 от 1996г. и бр. 123 от 1997 г.), се позовава на разпоредба на чл.60 от Конституцията на Република България, който не предвижда държавата да има право едностранно физически или юридически лица да заплащат вноски върху постъпленията от развиваната от тях дейност във фондове на различни ведомства и органи на управление.

Посочва се, че такава възможност е предвидена единствено само за данъците с разпоредбата на чл.60 от Конституцията, които се плащат само в полза на държавния и общинския бюджет.

Твърди се, че в случая разпоредбата на чл.50, т.2 от ЗЗРСИИ не се касае до задължение за плащане на данък, а като вноска във фонд със специално предназначение, т.е. плащане извън бюджета.

В Конституцията и в действащото данъчно законодателство не присъства легално определение за “данък” и “други утежнения”. Не е проведено и разграничение между отделните утежнения- тези с характер на данъци от други, които по своя характер не са данъчни. Текстът на чл.60 от Конституцията е конкретен. Неуредената в Конституцията материя се регламентира със закон.

В искането си Главният прокурор не конкретизира ясно къде и в какво точно се изразява противоречието между текста на чл.50, т.2 от ЗЗРСИИ с разпоредбата на чл.60 от Конституцията. От друга гледна точка българските граждани по редица действащи закони не доброволно , а задължително правят вноски, тоест върху тях тежат редица финансови утежнения, приходите от които не отиват в държавния и общинските бюджети. Самата застраховка “Гражданска отговорност” е уредена в Глава “Задължително застраховане” от Закона за застраховането. Вноската по застраховането е вид утежнение- не данъчно и се плаща задължително от всички собственици, ползватели, държатели и водачи на МПС.

Чл.50 от ЗЗРСИИ регламентира източниците за набиране на средства във фонд "Рехабилитация и социална интеграция". Точка 2 на този член задължава юридическите лица, извършващи застрахователна дейност, да правят вноски в този фонд в размер на 1 на сто от внесените суми от собственици на моторни превозни средства по застраховка "Гражданска отговорност".

Презумпцията на законодателя е била, че в резултат на пътно-транспортни произшествия голяма част от пострадалите се инвалидизират и се нуждаят от защита, рехабилитация и социална интеграция. Ето защо е икономически и социално обосновано част от постъпленията по застраховка "Гражданска отговорност", застрахователите да внасят във фонд "Рехабилитация и социална интеграция", с което да се подпомогне държавата и обществото при финансирането на дейностите, предвидени в закона, (съгласно чл.47 от ЗЗРСИИ "Държавата и обществото осигуряват финансирането на дейностите за профилактика, рехабилитация и социална интеграция по този закон със средства от специализирания фонд "Рехабилитация и социална интеграция", средства от държавния бюджет и други източници.")

В този смисъл е и изменението на чл.50, т.1, в сила от 1 януари 1998 г., което предвижда целева ежегодна субсидия от държавния бюджет в размер до 0.1 на сто от брутният вътрешен продукт

Съгласно чл.51, ал.3 от Конституцията на Република България "...лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото."

Съгласно чл.52, ал.2 от Конституцията "Здравеопазването на гражданите се финансира от държавния бюджет, от работодателите, от лични и колективни осигурителни вноски и от други източници при условия и по ред, определени със закон."

Всичко това дава основание да считаме, че законодателят при създаване на нормата на чл.50, т.2 от ЗЗРСИИ се е съобразил с изискванията на Конституцията на Република България.

Цитирането и позоваването в искането на Главния прокурор на Решение N 8 от 17.06.97г. на Конституционния съд, не е обосновано, тъй като става дума за подпомагане на две различни сфери на дейност: едната - спорт, другата - подпомагане на инвалиди. В Решението на Конституционния съд от 17.06.97 г. като субект, върху който тежат задължения, са визирани собствениците на хазартни игри, а в настоящето производство субект са застрахователите по застраховка "Гражданска отговорност". Следователно двата спора не са идентични и не са съотносими.

Ако искането на Главния прокурор бъде уважено, то нуждаещите се инвалиди от защита, рехабилитация и социална интеграция ще бъдат оцетени, тъй като ще се намалят постъпленията във фонд "Рехабилитация и социална интеграция", с което държавата и обществото няма да могат да изпълняват в достатъчна степен произтичащите от Конституцията задължения към хората в неравностойно положение.

Атакуваната разпоредба на чл.50, т.2 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите представлява

развитие на конституционния принцип за особена закрила на лицата с физически и психически увреждания.

След проведеното гласуване, с 15 гласа “за”, “против” и “въздържали се”- няма, Комисията по труда и социалната политика прие следното становище:

С оглед гореописаното счита искането на Главния прокурор на Република България за установяване на противоконституционност на чл.50, т.2 от Закона за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите за необосновано и неоснователно, поради което молим уважаемия Конституционен съд да остави същото без уважение.

24.10.98г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ТРУДА
И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Светлана Дянкова

